2014. január 16., csütörtök

P7_TA(2014)0039

2013. évi eredményjelentés Szerbiáról

Az Európai Parlament 2014. január 16-i állásfoglalása a Szerbiáról szóló 2013. évi eredményjelentésről (2013/2880(RSP))

(2016/C 482/17)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i theszaloníki ülésének a nyugat-balkáni államok Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló elnökségi következtetéseire,

— tekintettel az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1999. június 10-i 1244. határozatában foglaltak szerint a Koszovót is magában foglaló Szerbiával létrejött Európai Partnerségben szereplő elvekről, prioritásokról és feltételekről, valamint a 2006/56/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. február 18-i 2008/213/EK tanácsi határozatra ([1]),

— tekintettel a Bizottság 2011. október 12-i véleményére Szerbia európai uniós tagság iránti kérelméről (SEC(2011)1208) és a Bizottság „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2011–2012" című, 2011. október 12-i közleményére (COM(2011)0666),

— tekintettel az Általános Ügyek Tanácsának a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2012. december 11-i következtetéseire,

— tekintettel az Európai Közösségek és azok tagállamai, valamint a Szerb Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodásra, amely 2013. szeptember 1-jén hatályba lépett; tekintettel az első stabilizációs és társulási parlamenti bizottsági ülés előkészületeire, amelynek célja az Európai Parlament és a szerb országgyűlés közötti folyamatos párbeszéd megteremtése, és amelyre 2013 novemberében kerül majd sor,

— tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1244(1999). számú határozatára, a Nemzetközi Bíróság 2010. július 22-i tanácsadó véleményére Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjáról, és az ENSZ Közgyűlésének 2010. szeptember 9-i határozatára, amely elismerését fejezte ki a vélemény tartalmára vonatkozóan, és üdvözölte, hogy az Unió kész elősegíteni a Belgrád és Pristina közötti párbeszédet ([2]),

— tekintettel a 2013. március 18–19-i, hetedik EU–Szerbia parlamentközi ülésen kiadott közös nyilatkozatra,

— tekintettel az Energiaközösségről szóló szerződésre, amely 2006. július 1-jén lépett hatályba, és amit Szerbia is aláírt, valamint az Energiaközösségnek a megújuló energiáról szóló 2009/28/EK irányelv végrehajtásáról és az Energiaközösségről szóló szerződés 20. cikkének módosításáról szóló, 2012. október 18-i D/2012/04/MC/EnC sz. határozatára, amely kötelező érvényű célokat határoz meg,

— tekintettel az EU és Szerbia között létrejött, 2007. november 8-i visszafogadási megállapodásra ([3]) és a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2009. november 30-i 1244/2009/EK tanácsi rendeletre ([4]),

— tekintettel a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban az igazságügyi rendszerek és a korrupció elleni küzdelem terén az Európai Unió által nyújtott előcsatlakozási támogatások költségvetési kezeléséről szóló 2013. október 22-i állásfoglalására ([5]), és az abban fogalt, Szerbiával kapcsolatos észrevételeire,

([1]) HL L 80., 2008.3.19., 46. o.
([2]) A/RES/64/298.
([3]) HL L 334., 2007.12.19., 46. o.
([4]) HL L 336., 2009.12.18., 1. o.
([5]) Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0434.

2014. január 16., csütörtök

— tekintettel az Európai Tanács 2013. június 28-i következtetéseire,

— tekintettel a csatlakozási tárgyalásokat folytató szerb küldöttség létrehozására,

— tekintettel a Bizottságnak a Szerbia által elért haladásról szóló 2013. október 16-i 2013. évi jelentésére (SWD(2013) 0412),

— tekintettel korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel az Európai Tanács 2013. június 28-i ülésén úgy határozott, hogy megnyitja a csatlakozási tárgyalásokat Szerbiával és legkésőbb 2014 januárjában megtartja az első kormányközi konferenciát, ezáltal újból megerősítve Szerbia európai kilátásait, összhangban az Unió teljes nyugat-balkáni régió iránti elkötelezettségével;

B. mivel Szerbia számos lépést tett Koszovóval való kapcsolatainak rendezésére, melynek eredményeképpen 2013. április 19-én létrejött a kapcsolatok normalizálását vezérlő elvekről szóló első megállapodás, és erőfeszítéseket tett a stabilizációs és társulási folyamat politikai kritériumainak és feltételeinek kielégítő teljesítésére; mivel a csatlakozási tárgyalások része a reformok végrehajtására vonatkozó erős ellenőrzési eszköz;

C. mivel 2013. szeptember 25-én a Bizottság és Szerbia a 23. fejezettel (Igazságszolgáltatás és alapvető jogok) megkezdte a joganyag átvilágítását;

D. mivel Szerbiát, mint minden uniós tagságra törekvő országot, aszerint kell megítélni, hogy saját maga miként teljesíti, hajtja végre és tartja be ugyanazokat a kritériumokat;

E. mivel az EU a jogállamiságot a bővítési politikájának központi elemévé tette;

F. mivel a kisebbségek védelmére vonatkozó jogi keret teljes körű végrehajtását biztosítani kell, különösen az oktatás, a nyelvhasználat, valamint a média- és vallási szolgáltatásokhoz kisebbségi nyelven való hozzáférés területén;

G. mivel a Bizottság kiemelte, hogy valamennyi nyugat-balkáni országban meg kell erősíteni a gazdasági kormányzást;

1. ***várakozással tekint a Szerbiával folytatandó csatlakozási tárgyalások hivatalos megkezdése elé, amelyre 2014. január 21-én az első EU–Szerbia kormányközi konferencián kerül sor***; úgy véli, hogy ***a kormányközi konferencia történelmi lépés Szerbia európai integrációs folyamatában és*** az ***EU bővítési folyamat iránti elkötelezettségét mutatja; felszólítja a szerb hatóságokat***, hogy ***a konferenciát követő intézkedések során erősítsék az EU-hoz kapcsolódó reformokat az országban annak érdekében, hogy a szerb állampolgárok zökkenőmentes uniós csatlakozási folyamat iránti elvárásai teljesülhessenek és az EU-tagság lehetőségének elérhető közelségbe hozásával fokozódjon a gazdasági fellendülés***;

2. üdvözli a szerb kormány által az európai integrációs folyamat iránt mutatott elkötelezettséget és arra ösztönzi Szerbiát, hogy folytassa a demokratikus, rendszerszintű és társadalmi-gazdasági reformokat, melyek lehetővé teszik a jövőbeni tagsággal járó kötelezettségek vállalását és tényleges végrehajtását; kiemeli, hogy a reformok végrehajtása továbbra is a sikeres integráció kulcsfontosságú mutatója marad és ezért sürgeti a hatóságokat, hogy fokozzák reform erőfeszítéseiket az igazságszolgáltatás, a korrupció elleni küzdelem, a közszféra, a védelmi és biztonsági ágazat polgári ellenőrzése, az energiapolitika – különös tekintettel az energiatakarékosságra és a megújuló energiaforrásokra –, a sajtószabadság, valamennyi kisebbség és veszélyeztetett csoport, illetve alapvető jogaik védelme, a gazdaság strukturális átalakítása, a szociális párbeszéd, az üzleti környezet javítása és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás terén;

3. üdvözli a stabilizációs és társulási megállapodás 2013. szeptember 1-jei hatálybalépését, valamint a stabilizációs és társulási tanács első ülésének összehívását, amelyet 2013. október 21-én tartottak; kiemeli, hogy a stabilizációs és társulási megállapodás fontos lépést jelent Szerbia európai integrációs folyamatában, és általános keretet nyújt a Szerbia és az EU közötti együttműködés fokozásához a politikai kritériumok, a jogszabályok közelítése, valamint Szerbia egységes piacon való jövőbeli részvételének előkészítése terén; felelős együttműködésre bátorítja valamennyi érintett felet;

4. üdvözli a szerb és a koszovói miniszterelnök közötti magas szintű párbeszéd során 2013. április 19-én elért, a kapcsolatok normalizálását vezérlő elvekről szóló első megállapodást, amely megnyitotta az utat az európai integrációs folyamat során teendő további lépésekhez Szerbia és Koszovó előtt; üdvözli a két fél által eddig tett lépéseket a megállapodás végrehajtására, és ösztönzi a hatóságokat, hogy folytassák az eddig elért megállapodások jóhiszemű és megfelelő időben történő végrehajtását; üdvözli a párbeszéd során 2013. szeptember 8-án elért, a távközlésről és az energiáról szóló megállapodásokat; Szerbiát és Koszovót egyaránt felhívja arra, hogy a Koszovóban található vagyontárgyakkal kapcsolatos növekvő számú kérelem feldolgozása érdekében aktívan és konstruktívan működjenek együtt az EULEX-szel a kölcsönös jogsegélyről szóló megállapodás végrehajtása terén; felhívja mindkét felet, hogy az említett konstruktív megközelítés fenntartása mellett állapodjanak meg a még kidolgozásra és elfogadásra váró ellentmondásos és érzékeny részletkérdésekben; sürgeti mindkét felet, hogy továbbra is foglalkozzanak az eltűnt személyek kérdésével, és ezzel kapcsolatban üdvözli az eltűnt személyekkel foglalkozó, a Vöröskereszt által vezetett munkacsoport által elért első eredményeket; elismeri a Szerbia és Koszovó közötti illegális kereskedelem visszaszorítása érdekében tett erőfeszítéseket; megjegyzi, hogy a szerbiai és koszovói vezetők további erőfeszítésére van szükség a szerb kisebbség koszovói társadalomba való integrálása, valamint az albán és szerb etnikai közösség közelítése érdekében;

5. üdvözli a 2013 november 3-i első koszovói helyhatósági választásokat, és különösen az Ibar folyó déli partján található, szerb többségű önkormányzatokban tapasztalható részvételi arányt, valamint a rendben lefolyó koszovói helyi választásokat, ami az uniós választási megfigyelő misszió előzetes nyilatkozata szerint kulcsfontosságú lépés a normalizálódási folyamat részét képező szerb önkormányzati közösség megalakulása felé; üdvözli a Belgrád és Pristina által tett, arra irányuló erőfeszítéseket, hogy biztosítsák a választások békés és a demokratikus normáknak megfelelő lebonyolítását; határozottan elítéli az észak-mitrovicai és a zvečani önkormányzat területén elkövetett erőszakos cselekményeket és az ott fennálló folyamatos fenyegetést, és sürgeti a szerb hatóságokat, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést az elkövetők bíróság elé állítása érdekében; nyugtázza ezzel kapcsolatban a szerb vezetők arra tett ígéretét, hogy az erőszak kitöréséért felelős személyeket felelősségre vonják tetteik miatt; megjegyzi, hogy további éber erőfeszítésekre van szükség a szervezett bűnözői hálózatok és a helyi politikai elitekhez fűződő kapcsolataik felszámolása, valamint a jogállamiság helyreállítása érdekében Észak-Koszovóban; üdvözli a szerb politikai vezetők álláspontját, akik aktívan biztatták a koszovói szerb etnikai kisebbséghez tartozókat a választásokon való részvételre, ugyanakkor megjegyzi, hogy Belgrádnak nem szabad elnyomnia a politikai pluralizmust a koszovói szerb közösségben azzal, hogy valamely konkrét párt vagy választási lista mellett kampányol;

6. hangsúlyozza a Belgrád és Pristina közti párbeszéd eredményeire vonatkozó kommunikáció nagyobb átláthatóságának, valamint az érintett parlamentek és civil társadalom végrehajtási folyamatba való bevonásának szükségességét; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a Szerbia és Koszovó közti tárgyalásokat lebonyolító tárgyalóknak bizalomépítő intézkedéseket kell hozniuk, és be kell vonniuk a polgárokat, férfiakat és nőket egyaránt; felhívja a belgrádi, a mitrovicai és az Ibar folyó déli partján található szerb hatóságokat, hogy tegyenek többet a koszovói szerbek és albánok közötti közösségi érintkezés fokozása érdekében, különösen azzal, hogy az iskolákat és közösségi központokat az albán nyelv tanítására ösztönzik; hangsúlyozza, hogy a koszovói albánokat erősen ösztönözni kell a körülöttük élő szerb közösségekkel való fokozottabb kapcsolatfelvételre és a szerb nyelv tanulására, ami a szerb közösség koszovói társadalomba való integrálása, a jövőbeli párbeszéd és a mindkét közösséget irányító kormányzás létfontosságú eleme;

7. sajnálatát fejezi ki a folytonos nehézségek miatt, amelyekkel a Koszovóból Szerbiába belépni, majd Szerbiából harmadik országba távozni kívánó európai uniós polgárok szembesülnek, mivel Szerbia nem ismeri el Koszovó külső határait, és azt állítja, hogy a Koszovóba történő első belépés Szerbiába való jogellenes beutazásnak minősül; sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a szerb határőrség felülbélyegzéssel érvényteleníti a koszovói bélyegzéseket a külföldi útlevelekben; ösztönzi Szerbiát, hogy ismételten gondolja át a vonatkozó politikáit, ami erős bizalomépítő intézkedés és a Koszovóval fennálló kapcsolatok normalizálása irányába tett szükséges lépés, valamint – a szabad mozgás szellemével összhangban – az uniós integráció további előmozdításának konkrét eszköze is egyben;

8. felhívja Szerbia és a szomszédos országok hatóságait, hogy továbbra is jóindulatúan fogadják és támogassák az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2010. decemberi jelentését követően létrehozott különleges vizsgálótestületet, és teljes körűen működjenek együtt vele, és ösztönzi a vizsgálótestület munkájának további felgyorsítását;

9. értékeli a szerb kormány konstruktív hozzáállását a szomszédos országokkal ápolt kapcsolatok tekintetében, mivel ez jelentős előrelépést tesz lehetővé a regionális együttműködés és az EU-val fenntartott kapcsolatok szorosabbra fűzése terén; megismétli, hogy a regionális együttműködés – különösen az energetikai kérdések, a szervezett bűnözés elleni küzdelem és a közlekedési hálózatok fejlesztése terén – és a megbékélés, illetve a szomszédos országokkal kapcsolatos kétoldalú kérdések fokozatos megoldása alapvető fontossággal bír elsősorban a közelmúltbeli konfliktus örökségén való túllépés, másodsorban pedig Szerbia uniós integrációjának sikere érdekében; ösztönzi a hatóságokat, hogy szorosan működjenek együtt a volt Jugoszlávia országaival a jogi utódlás rendezetlen problémáinak megoldása érdekében, és a megfelelő időben teljes egészében hajtsák végre a szomszédos országokkal kötött kétoldalú megállapodásokat; felhívja Szerbiát, hogy fokozza a Horvátországgal fennálló lezáratlan kérdések megoldására irányuló erőfeszítéseit, különös tekintettel az eltűnt személyeket,

a határok kijelölését és a háborús bűnökkel kapcsolatos eljárást érintő kérdésekre, így lehetővé téve az akadályok elhárítását az elől, hogy az Európai Bíróság előtti, népirtással kapcsolatos kölcsönös vádakat elejtsék; felhívja a belgrádi hatóságokat, hogy Bosznia-Hercegovinában aktívan támogassák és mozdítsák elő az alkotmányos változásokat, amelyek célja a választási törvények összhangba hozása az EB Sejdić–Finci-ügyben hozott ítéletével, valamint a bosznia-hercegovinai állami intézmények megerősítése és korszerűsítése az ország európai uniós csatlakozásával kapcsolatos előrelépés érdekében;

10. tudomásul veszi a horvátországi és bosznia-hercegovinai háborúkból származó tömegsírok helyének meghatározása és az említett háborúkban eltűnt személyek azonosítása terén elért közelmúltbeli előrehaladást, és sürgeti a szerb hatóságokat, hogy alaposabban vizsgálják meg a volt jugoszláv néphadsereg irattárát és tisztviselőit;

11. felszólítja Szerbiát, hogy gondoskodjon a csatlakozási tárgyalás folyamatának erős parlamenti felügyeletéről; ismételten felhívja a figyelmet annak jelentőségére, hogy Szerbia korai szakaszában bevonja parlamentjét a vállalt kötelezettségek jogszabályokba való átültetésébe és konstruktív konzultációs mechanizmus révén vonja be a teljes csatlakozási folyamatba a civil társadalmat is, mivel a civil társadalom vezető szerepet tölt be az európai reformok folyamatos végrehajtásának kritikus megfigyelőjeként, ugyanakkor biztosítja, hogy a Szerbia szomszédjaival fennálló párbeszéd és jószomszédi kapcsolatok megszilárduljanak a társadalmon belül; üdvözli a Horvátországgal és Montenegróval folytatott együttműködést a közelmúltbeli tapasztalatokból származó bevált gyakorlatok megosztása terén, amelynek célja Szerbia csatlakozási folyamata gyors és zökkenőmentes előrehaladásának segítése;

12. üdvözli az igazságszolgáltatás reformjáról szóló, a 2013–2018. közötti időszakra vonatkozó stratégiai és cselekvési tervet, amely az igazságszolgáltatás függetlenségének, pártatlanságának, kompetenciájának, minőségének és politikai befolyástól való mentességének alapelveire épül; sürgeti a hatóságokat, hogy fokozzák e reform lendületét a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban, különösen a parlamentnek a bírák kinevezésével kapcsolatos szerepe és az ügyészi függetlenség tekintetében, és a 23. fejezet 2013. szeptember 25-én megkezdett átvilágítási folyamatának céljából; hangsúlyozza a Bírói Főtanács és az Állami Ügyészi Tanács függetlensége megerősítésének és az ügyek feldolgozásában való elmaradás csökkentésének fontosságát, ami a teljes reformfolyamat sikeres sorrendje megállapításának egyik szükséges feltétele; felhívja a hatóságokat, hogy minden szükséges erőforrást biztosítsanak az igazságügyi akadémiának, amely az érdemeken alapuló felvételt hivatott garantálni; hangsúlyozza a bírák és ügyészek a bonyolult pénzügyi ügyekkel és gazdasági bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos továbbképzésének szükségességét; sürgeti a felelős hatóságokat, hogy biztosítsanak átlátható és az érdemeken alapuló eljárást a bírák és az ügyészek kinevezéséhez, valamint szilárd eredményeket a bírósági személyzettel szembeni fegyelmi eljárások terén; ragaszkodik továbbá a kellő időben történő igazságszolgáltatás biztosításához, amelyhez a bírósági gyakorlat egységesítése, a bírósági határozatok meghozatalukat követő azonnali kihirdetése és könnyű hozzáférhetősége, valamint az ügyek bíróságok közötti véletlenszerű elosztása társul; aggodalmát fejezi ki a jogbizonytalanság miatt, ami e feladatokat bírói minőségében ellátó bírák számából fakad; megismétli, hogy az erős és független bírói kar az európai uniós tagsággal kapcsolatos kritériumok Szerbia általi teljesítése szempontjából kulcsfontosságú;

13. javasolja a visszaszolgáltatási törvény módosítását a természetbeni visszaszolgáltatás összes eljárási és jogi akadályának felszámolása érdekében; felhívja a szerb kormányt a rehabilitációs törvény teljes körű, megkülönböztetéstől mentes végrehajtására; megjegyzi, hogy e végrehajtást a büntetőjog alapelveivel – például az ártatlanság vélelmének tiszteletben tartásával – összhangban kell végezni;

14. üdvözli a korrupcióellenes nemzeti stratégia és a 2013–2018. közötti időszakra vonatkozó cselekvési terv elfogadását, és kiemeli, hogy folyamatos munkára van szükség ezek mélyreható, az EU feltételrendszerébe illeszkedő végrehajtásához, ami nélkül a csatlakozás nem megy végbe; hangsúlyozza, hogy a stratégia helyes végrehajtásához mennyire fontos a megfelelő finanszírozás; hangsúlyozza, hogy a politikai akarat nélkülözhetetlen a magas szintű korrupciós ügyekben – köztük a Korrupcióellenes Tanács által kiemelt 24 privatizációs ügyben – folytatott vizsgálatok és a hozott ítéletek eredményessége szempontjából; ezzel kapcsolatban üdvözli a korrupcióellenes küzdelemben született első eredményeket és jogerős ítéleteket; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy ki kell építeni az intézményi kapacitást, meg kell erősíteni a jogállamiságot és az intézmények közötti együttműködést, különösen az igazságszolgáltatási és bűnüldöző szervek tekintetében, a rendszerszintű korrupció és pénzügyi vizsgálatok összetett eseteinek kezelése érdekében; úgy véli, hogy a Korrupcióellenes Ügynökség jogi kompetenciáját és erőforrásait erősíteni kell; hangsúlyozza, hogy valamennyi politikai párt finanszírozását átláthatóvá kell tenni és összhangba kell hozni az európai uniós normákkal; felhívja a hatóságokat, hogy fogadják el a visszaélést jelentő személyekről szóló törvényt, és – a korrupcióellenes stratégia szükséges részeként – biztosítsák e törvény azonnali, zökkenőmentes végrehajtását;

15. megjegyzi, hogy a korrupció és a szervezett bűnözés széles körben elterjedt a régióban, és akadályozza Szerbia demokratikus társadalmi és gazdasági fejlődését; úgy véli, hogy egy régiós stratégia és a régióbeli valamennyi ország közötti fokozott együttműködés alapvető fontosságú e kérdések hatékonyabb kezelése érdekében;

16. megállapítja, hogy a nők fontos szerepet játszanak a szerb társadalom változására irányuló törekvésekben; elismeri, hogy a 2012. évi választások után javult a nők képviselete a parlamentben; ösztönzi a szerb hatóságokat, hogy tegyenek további lépéseket az egyenlő képviselet garantálására; kiemeli azt a tényt, hogy a nők továbbra is hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek a munkaerőpiacon és a társadalom egyéb területein, és még nincsenek teljes mértékben jelen az ország politikai életében, beleértve a kormányzati pozíciókat; kiemeli, hogy a diszkrimináció tiltására és a nemek közötti egyenlőség biztosítására vonatkozó, meglévő jogszabályok hatékony végrehajtása, valamint az igazgatási kapacitás megerősítése továbbra is komoly kihívást jelent, és sürgeti, hogy a szerb hatóságok fokozzák ennek megoldására irányuló erőfeszítéseiket;

17. felhívja a hatóságokat, hogy biztosítsák a tanúvédelmi program hitelességét és szakmaiságát, és biztosítsanak elegendő erőforrást a programhoz, hogy az igazságszolgáltatás hatékonyan folytathassa a háborús bűncselekményekkel és a szervezett bűnözéssel kapcsolatos eljárásokat; felhívja a figyelmet arra, hogy a volt rendőrtisztek közül sokan nem választották a tanúvédelmi programot, annak jelentős hiányosságai miatt;

18. ismételten nyomatékosan hangsúlyozza az Alkotmánybíróság határozatával kapcsolatos aggályait, amely határozat hatályon kívül helyezi a Vajdaság autonóm tartomány számára garantált 22 hatáskört, és aggasztóan nagyszámú rendezetlen kérdést nyitva hagyott, amelyeket kezelni kell; ezzel kapcsolatban felszólít a jogállamiság és a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartására; újfent emlékezteti a feleket arra, hogy az Alkotmány értelmében az autonóm tartomány finanszírozásáról szóló törvényt 2008 végéig el kellett volna fogadni; ezért arra ösztönzi a kormányt, hogy az ügyet haladéktalanul tárja a parlament elé, mivel ez elengedhetetlen a demokrácia működéséhez és a jogállamisághoz Szerbiában;

19. hangsúlyozza a konstruktív társadalmi párbeszéd fontosságát Szerbia gazdasági fejlődése szempontjából; sürgeti a kormányt, hogy mozdítsa elő a valóban független szakszervezetek és munkavállalói szervezetek kapacitásépítését, valamint a társadalmi párbeszéd és a kollektív szerződések keretének és politikai terének megteremtését;

20. hangsúlyozza az emberi jogok, az alapvető szabadságok és a teljes megkülönböztetésellenesség elve minden szinten való előmozdításának és védelmének fontosságát; üdvözli a megkülönböztetésellenes stratégia elfogadását és hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú ennek végrehajtása; üdvözli az eddig elért eredményeket, ám továbbra is aggódik az országban tapasztalható megkülönböztetés mértéke miatt, és felszólít minden – nemzeti hovatartozás, etnikai származás, nemi hovatartozás és szexuális irányultság szerinti – kisebbség tiszteletben tartására, és társadalmi-gazdasági és kulturális jogaik biztosítására; rámutat arra, hogy különleges figyelmet kell fordítani a megkülönböztetésnek és diszkriminatív gyakorlatoknak leginkább kitett személyek csoportjaira, köztük a romákra, nőkre, fogyatékossággal élő személyekre és gyermekekre; felhív Szerbia roma stratégiájának megfelelő végrehajtására; szorgalmazza a nők jogainak fokozottabb védelmét, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó politikákat és hangsúlyozza, hogy teljes mértékben végre kell hajtani az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1325. számú határozatát és valamennyi vonatkozó kormányzati politikában figyelembe kell venni a nemi dimenziót; határozottan elítéli a hatóságok azon döntését, amellyel az elmúlt két évben betiltotta a 2013 szeptemberére tervezett belgrádi méltóság menetét, és felszólít az LMBT személyek emberi jogainak a politika legfelső szintjén történő támogatására; ragaszkodik ahhoz, hogy a gyülekezési jogot valamennyi polgár és kisebbség, köztük az LMBTI kisebbség számára is biztosítani kell; felhívja a szerb hatóságokat, hogy dolgozzanak ki proaktív megközelítést az LMBTI személyek eredményesebb bevonására vonatkozóan; sürgeti a kormányt, hogy az év során gyorsítsa fel az olyan erőszakos csoportok elleni átfogó küzdelmet, amelyek célja az LMBT közösség békés felvonulásának félbeszakítása és megtámadása, elejét véve annak, hogy a szóban forgó csoportok veszélyeztessék a jogállamiságot és az emberi jogok gyakorlását Szerbiában; felhívja továbbá a szerb hatóságokat, hogy az 1990-es években történt erőszakos cselekmények traumatikus utóhatásainak problémáját egy hosszú távú, a huliganizmus és a törvénytelenség megismétlődésének megelőzésére irányuló stratégia részeként kezeljék;

21. hangsúlyozza az aktív és független civil társadalmi szervezetek központi szerepét az országban zajló demokratikus politikai folyamatok erősítése és megszilárdítása terén; elismeri a civil társadalmi szervezetek és a nőjogi szervezetek által az LMBT-jogok előmozdítása, a nők elleni erőszak megszüntetése, a nők politikában való részvételének növelése és a békeépítés érdekében tett erőfeszítések terén végzett fontos munkát, valamint a civil társadalom kritikus megfigyelőként betöltött szerepét; hangsúlyozza a civil társadalmi szervezetekkel folytatott párbeszéd fontosságát, és kiemeli a civil társadalmi szereplők döntő szerepét a társadalmi és politikai kérdésekkel kapcsolatos fokozott regionális együttműködésben; üdvözli a kormány jobb együttműködését a nem kormányzati szervezetekkel, ugyanakkor felszólít e szervezetek szélesebb körű bevonására a döntéshozatalba, többek között a politikák és jogszabályok megalkotása, és a hatóságok tevékenységeinek ellenőrzése terén;

22. felhív a közigazgatási reform és az érdemeken alapuló rendszer létrehozására irányuló törekvések iránti határozottabb politikai elköteleződésre, különösen a jogi keret elkészítésének és a nemzetközi normákkal való teljes körű összehangolásának biztosítása terén; sajnálatosnak tartja, hogy a közalkalmazotti törvény a helyi hatóságokra nem vonatkozik;

23. hangsúlyozza, hogy Szerbia ratifikálta a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal fő munkajogi egyezményeit és az átdolgozott Európai Szociális Chartát; felhívja a figyelmet arra, hogy a munkaügyi és szakszervezeti jogok az alkotmányos garanciák ellenére továbbra is korlátozottak, ezért felszólítja Szerbiát e jogok megszilárdítására; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szociális párbeszéd továbbra is gyenge, a szociális partnerekkel folytatott konzultáció pedig nem rendszeres; további lépésekre szólít fel a Szociális és Gazdasági Tanács megerősítése érdekében, hogy az aktív szerepet vállalhasson a társadalmi párbeszéd megerősítésében, és aktív konzultációs szerepet tölthessen be a jogalkotás során;

24. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a média szabadságát, és üdvözli e tekintetben a jó hírnév megsértése büntethetőségének megszüntetését; rámutat, hogy stabil és független közszolgálati műsorszolgáltatást kell fenntartani és biztosítani kell annak szilárd és fenntartható finanszírozását, biztosítani kell továbbá a média-tulajdonviszonyok teljes átláthatóságát; ösztönzi a médiastratégia és az ehhez kapcsolódó jogszabálytervezetek gyors végrehajtását, a széles körű internet-hozzáférés lehetőségének mihamarabbi megteremtését is beleértve; mély aggodalmát fejezi ki az újságírókat érő folyamatos fenyegetések miatt, és ismételten felhívja a hatóságokat, hogy fejezzék be a meggyilkolt újságírók ügyében folyamatban lévő nyomozásokat; véleménye szerint további lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy biztonságos környezetet teremtsenek az újságírók számára munkájuk hatékony, öncenzúra nélküli ellátásához; különösen felhívja a figyelmet a közpénzek olyan hirdetésekre történő rendeltetésellenes felhasználására, amelyek célja a médiaorgánumokra való politikai nyomásgyakorlás;

25. felhívja a szerb kormányt, hogy fokozottabban működjön együtt európai intézményekkel annak érdekében, hogy jobb hozzáférést biztosítson a civil társadalmi szervezetek rendelkezésére bocsátott európai pénzeszközökhöz, e szervezetek munkájának támogatása érdekében, amelyek alapvető szerepet töltenek be Szerbia európai integrációs folyamatában;

26. kiemeli az emberkereskedelem elleni küzdelem terén tett erőfeszítések felgyorsításának szükségességét, és ösztönzi az áldozatok azonosítása és a megfelelő szolgálatokhoz való irányítása során a tisztviselők és a szolgáltatók szerepének és feladatainak megfogalmazását;

27. ismételten felszólítja a hatóságokat, hogy Szerbia demokratizálódása felé tett további lépésként folytassák az egykori kommunista titkosszolgálatok hagyatékának felszámolására irányuló erőfeszítéseiket; felhívja Szerbiát, hogy fokozza a jogutódlás folyamatát, valamint a vagyonmegosztás terén vállalt kötelezettségeinek és a volt Jugoszlávia közös levéltárainak megosztására vonatkozó megállapodásnak a végrehajtását; újfent megállapítja, hogy ezzel kapcsolatban az összes archív anyaghoz, különösen a volt jugoszláv titkosszolgálat (UDBA) anyagaihoz való teljes körű hozzáférés döntő jelentőségű; ismételten felhívja a hatóságokat, hogy tegyék lehetővé a hozzáférést a volt jugoszláv tagköztársaságokra vonatkozó, szóban forgó irattárakhoz, és kérésre juttassák vissza az iratokat a megfelelő kormányokhoz;

28. felhívja a szerb kormányt, hogy Szerbia európai integrációs folyamatának keretében a társadalmi kohézió erősítésére és a tartós béke és igazság biztosítására tett erőfeszítések részeként tegye lehetővé a volt diktatórikus rezsimek kutatását, politikailag és igazságszolgáltatási szempontból egyaránt rehabilitálja és kártalanítsa e rezsimek korábbi áldozatait és családjukat;

29. felszólít a nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló jogszabályok, illetve két- és többoldalú megállapodások ([1]) hatékony, egyenlő, megkülönböztetéstől mentes és arányos végrehajtására az egész ország területén; felhívja a hatóságokat, hogy mozdítsák elő a nemzeti és etnikai kisebbségekkel szemben a tolerancia légkörét, a megkülönböztetésmentes, egyenlő bánásmódot, az anyanyelvi oktatáshoz való hozzáférést, valamint a helyi és regionális közigazgatásban való anyanyelvhasználatot is beleértve; előrelépéseket szorgalmaz továbbá a vagyon-visszaszolgáltatással kapcsolatos meglévő jogszabályokban és gyakorlatokban a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozókkal szemben előforduló megkülönböztetés kiküszöbölése érdekében; hangsúlyozza a nemzeti kisebbségi tanácsok fontosságát, a nemzeti kisebbségek integrálódásában – például a nemzeti kisebbségek egyéni és kollektív jogainak végrehajtása terén – betöltött szerepüket, és felszólítja a hatóságokat biztosítsanak folyamatos és megfelelő pénzügyi forrásokat munkájukhoz; felhívja a hatóságokat, hogy a független testületek ajánlásaival összhangban biztosítsák a zökkenőmentes választási folyamatot a nemzeti kisebbségi tanácsok tagjainak 2014-es megválasztásához; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy lehetséges, hogy a bejelentett médiaprivatizáció következtében megszűnhet a kisebbségi nyelveken való műsorsugárzás;

([1]) Szerbia a következő nemzeti és etnikai kisebbségeket ismeri el: albánok, bosnyákok, bolgárok, bunyevácok, horvátok, csehek, németek, gorániak, magyarok, macedónok, romák, románok, ruszinok, szlovákok, ukránok, vlachok és mások.

30. kiemeli, hogy hathatósabban kell foglalkozni a roma férfiak és nők helyzetével, akik továbbra is nehéz életkörülményekkel, kilakoltatásokkal és munkaerő-piaci diszkriminációval szembesülnek; felhívja a szerb hatóságokat, hogy biztosítsák a lakáshoz jutást és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést; hangsúlyozza, hogy teljes mértékben harmonizálni kell a megkülönböztetésellenes jogszabályokat az európai uniós politikákkal, és a roma integrációval kapcsolatban holisztikus megközelítést kell alkalmazni; rámutat továbbá arra, hogy a jogszabályok és végrehajtásuk közötti szakadék áthidalása érdekében hatékonyan nyomon kell követni az integrációs intézkedéseket;

31. tudomásul veszi a büntető törvénykönyv módosítása érdekében végzett munkát; megjegyzi azonban, hogy az elfogadott módosításokat követően továbbra is fennáll a jogbizonytalanság a magánszektorban; megismétli, hogy aggódik a hivatali visszaélésről szóló új 234. cikk rendelkezései miatt, amelyek továbbra is módot adnak az önkényes értelmezésre, és szorgalmazza a 359. cikk alapján a magánszektorban indított igazságtalan vádemelések azonnali visszavonását annak érdekében, hogy helyreálljon az országban a jogállamiság és jogbiztonságot alakuljon ki a szerbiai üzleti közösség számára;

32. ragaszkodik ahhoz, hogy az állami intézmények átlátható és elszámoltatható módon járjanak el; elismerését fejezi ki a független szabályozó testületek – az ombudsman, a lakosság szempontjából fontos információkért és a személyes adatok védelméért felelős biztos és mások – munkája iránt, illetve tudomásul veszi a jogi keret javításához és az állami intézmények elszámoltathatóságához való hozzájárulásukat; sürgeti a hatóságokat, hogy szisztematikusan kövessék e testületek ajánlásait és megállapításait;

33. hangsúlyozza a decentralizációs folyamat előnyeit és ösztönzi a helyi hatóságok hatáskörének megerősítését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Nemzeti Decentralizációs Tanácsa továbbra sem működik; továbbra is különös aggodalmát fejezi ki a Vajdaság helyzetének jogbizonytalansága miatt és a Vajdaság saját forrásaira vonatkozó jogszabály elfogadásának késedelme miatt;

34. üdvözli a hatóságok által a Presevo-völgybeli és szandzsáki társadalmi-gazdasági helyzet javítására tett lépéseket, hangsúlyozza azonban, hogy további erőfeszítésekre van szükség, mivel ezek a régiók súlyosan lemaradtak a fejlődésben, és munkanélküliségi rátájuk továbbra is magas; felhívja a figyelmet arra, hogy az albán és a bosnyák etnikai kisebbséghez tartozók továbbra is alulreprezentáltak a helyi közigazgatásban; arra kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy erőteljesen támogassa a szóban forgó fejlesztési stratégiákat;

35. megerősíti, hogy támogatja a REKOM-kezdeményezést, és határozottan ösztönzi a volt Jugoszlávia országait, hogy hozzanak létre kormányközi bizottságot, amelynek feladata az 1991–2001-es háborúk áldozataival és az e háborúk alatt eltűnt személyekkel kapcsolatos tényfeltárás lenne;

36. örömmel veszi tudomásul, hogy Szerbia együttműködik a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntető-törvényszékkel, és ennek eredményeképpen valamennyi, háborús bűnökkel gyanúsított személyt átadják a hágai törvényszéknek, hogy perüket ott folytassák le, ami az európai integráció felé vezető út fontos állomása; ösztönzi a törvényszékkel és a többi volt jugoszláv tagköztársasággal folytatott további együttműködést annak érdekében, hogy az áldozatoknak és családjuknak igazságot szolgáltassanak;

37. felhívja a kormányt, hogy kövesse a 2012. májusi parlamenti, helyi és előrehozott elnökválasztásokra vonatkozó, az EBESZ/ODIHR zárójelentésében található ajánlásokat, különösen a választással kapcsolatos viták rendezése, a választók nyilvántartásba vételének átláthatósága és a politikai finanszírozás tekintetében, továbbá egységesítsék és harmonizálják a választásokra vonatkozó jogi keretet Szerbiában, mivel a nemzetközi előírások szerint a választási törvény módosításait jóval a választások időpontja előtt be kell vezetni;

38. ismételten hangsúlyozza, hogy szilárdan támogatja a vízumliberalizációt a nyugat-balkáni országok tekintetében mint az egész régió európai integrációs folyamatának fontos építőelemét***, ugyanakkor azonban komoly aggodalmának ad hangot a hamis menedékkérők növekvő száma miatt***; felkéri ***e tekintetben*** a tagállamokat, hogy ne éljenek vissza a vízummentesség felfüggesztésére vonatkozó, ***2013 szeptemberében*** elfogadott mechanizmussal, hanem inkább a megfelelő jogalkotási kereteik hozzáigazításával ***és Szerbia biztonságos származási országgá való minősítésével*** kezeljék a ***problémát, mivel ez kulcsfontosságú intézkedés a hamis*** menedékkérők ***számának visszaszorítására irányuló erőfeszítések sorában***; ugyanakkor nemzeti szintű, különösen szociális-gazdasági intézkedésekre szólít fel, melyek a legkiszolgáltatottabb csoportok felé irányulnak***, felszólít továbbá a csempészésben érintett szervezett bűnözői hálózatok elleni fellépésre irányuló aktív intézkedésekre***;

39. ösztönzi a szerb hatóságokat, hogy erősítsék meg az adóbehajtást és felelős költségvetési politikát folytassanak; hangsúlyozza, hogy a széles körű strukturális reformoknak támogatniuk kell az államháztartási konszolidációt, és ezért arra ösztönzi a kormányt, hogy hajtsák végre a régóta esedékes strukturális gazdasági reformokat – például a területrendezési és építési törvényt – a beruházási és üzleti környezet javítása, a kis- és középvállalkozások elterjedésének további támogatása, a nagyarányú munkanélküliség és szegénység elleni küzdelem, különösen a főként nemzeti kisebbségek által lakott régiókban, illetve a fenntartható nyugdíjrendszer elérését célzó nyugdíjreform elvégzése érdekében; ragaszkodik ahhoz, hogy a veszteségek csökkentése és a gazdaságban az állami jelenlét mérséklése érdekében meg kell szüntetni a vállalkozások előtt

álló adminisztratív akadályokat, és rámutat, hogy a részvénytársaságok szerkezetét mielőbb át kell alakítani; ennek érdekében felhívja a szerb hatóságokat, hogy ösztönözzék egy teljes mértékben működő piacgazdaság kialakítását, építsenek fel erős adóalapot, és dolgozzanak ki szegénység elleni stratégiát, amelyek Szerbia Európai Unióhoz való csatlakozásának kulcsfontosságú elemei; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy konzultáljanak a civil társadalommal és az üzleti közösséggel, és vonják be az említetteket az új jogszabályok szövegezésével foglalkozó munkacsoportokba; sürgeti, hogy a szerb hatóságok szabályozási és jogi reformmal állítsák helyre az üzleti bizalmat; megjegyzi, hogy a strukturális gazdasági reformok sikeres bevezetése és végrehajtása segít a nagymértékű migráció enyhítésében;

40. üdvözli a Visszaszolgáltatási Ügynökség eddig elvégzett munkáját; ösztönzi a természetben történő visszaszolgáltatást minden olyan esetben, amikor ez lehetséges; üdvözli a Gazdasági Minisztériumnak a köz- és állami vagyon teljes körű listája összeállítására vonatkozó határozatát, ami véget vet e vagyon magánérdekek mentén történő, jogellenes megszerzésének; hangsúlyozza, hogy a köz- és állami vagyon listája továbbra is elengedhetetlen a rendszerszintű korrupció elleni sikeres küzdelemhez, mivel nagy az eltérés a tényleges és a hivatalosan nyilvántartásba vett állami és közvagyon között;

41. felhívja a hatóságokat, hogy tegyenek meg mindent a gazdaságpolitikák káros hatásai, köztük a szegénység, a munkanélküliség és a társadalmi kirekesztés minimalizálása érdekében, de azok kiváltó okaival is foglalkozzanak és vegyék fel az ellenük való küzdelmet, továbbá mozdítsák elő a fejlődést;

42. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a megújuló energiára vonatkozó szabályozási keret gyakorlati végrehajtása terén nincs előrehaladás, sőt a végrehajtás folyamatosan késik; megjegyzi, hogy Szerbia a csatlakozni kívánó országok között le van maradva a megújuló energiaforrások hasznosítása terén, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban 2020-ra kitűzött szerb célok nem fognak teljesülni; hangsúlyozza az átláthatóság szükségességét a kormányzati egyeztetési folyamatokban, és sajnálja, hogy a szerb hatóságok az áramvásárlási megállapodás elfogadása során nem veszik figyelembe a nemzetközi pénzügyi intézmények álláspontját;

43. sajnálatosnak tartja, hogy túl kevés előrelépés történt a környezetvédelem és az éghajlatváltozás terén, és felhívja a szerb hatóságokat, hogy az európai uniós célokkal összhangban minél hamarabb fogadjanak el átfogó éghajlati stratégiát;

44. hangsúlyozza, hogy Szerbiának és a régió többi országának az elkövetkező években végre kell hajtania az EU környezetvédelmi előírásait, és el kell fogadnia az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló célokat, ahogyan a megújuló energia tekintetében 2020-ra kitűzött célokat már elfogadták; megjegyzi, hogy az Energiaközösség 2012-ben elfogadott energiastratégiájában Szerbia az áramtermelés szénből, nagy tüzelőberendezésekben történő növelésére irányuló terveket jelez és rámutat arra, hogy ez ellentmond az üvegházhatásúgáz-kibocsátás tervezett csökkentésének; ezzel kapcsolatban felhívja a szerb hatóságokat, hogy fogadjanak el az európai uniós célokkal összhangban lévő energiapolitikát, és különösen, hogy hasznosítsák az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banknak (EBRD) a nyugat-balkáni országok helyi bankjai számára – energiahatékonysággal és megújuló energiával kapcsolatos beruházásokra magán- és önkormányzati hitelfelvevőknek való továbbkölcsönzés céljából – nyújtandó hitelkeretekre vonatkozó, 75 millió eurós projekt finanszírozásáról szóló, közelmúltbeli határozatát;

45. sürgeti a szerb hatóságokat, hogy – különösen az általános élelmiszerbiztonsági elvek és egy nemzeti referencialaboratórium létrehozása tekintetében – javítsák a fogyasztóvédelmi politikákat; sajnálatosnak tartja, hogy a géntechnológiával módosított szervezetekről szóló törvényt még nem hangolták össze az európai uniós jogszabályokkal;

46. üdvözli Belgrád városi hatóságainak a „Belgrád – Európa kulturális fővárosa 2020” elnevezésű kampányát, és ösztönzi az ehhez kapcsolódó projekteket, amelyek kulturálisan közelebb hozzák Belgrádot és Szerbiát az EU-hoz, különös tekintettel a nemzetiségek egymás mellett élésére, a multikulturális megértésre és a vallások közötti párbeszédre;

47. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint Szerbia kormányának és parlamentjének.